

TARTU ÜLIKOOL
HUMANITAARTEADUSTE JA KUNSTIDE VALDKOND
EESTI JA ÜLDKEELETEADUSE INSTITUUT

Valeria Pyatkina

MIKS ÕPPIDA EESTI KEELT? TARTU ÜLIKOOLI AASIAST PÄRIT
VÄLISTUDENGID EESTIKEELSES BAKALAUREUSEÕPPES

Bakalaureusetöö

Juhendaja teadur Kerttu Rozenvalde

TARTU 2024

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen käesoleva lõputöö ise kirjutanud ning toonud korrekselt välja teiste autorite panuse. Töö on kirjutatud, lähtudes Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Valeria Pyatkina

Lühikokkuvõte

Bakalaureusetöö eesmärk on välja selgitada, missugune on Aasiast pärit bakalaureuseastme välistudengite eesti keele õppimise motivatsioon ja kuidas välistudengid kujutavad ette oma tulevikku seoses eesti keelega. Uurimuses osalesid eestikeelsetel õppekavadel õppivad välistudengid. Eestikeelsetel õppekavadel õpivad enim just Hiinast pärit välistudengid, kuna Hiina BISU ülikool ja Tartu Ülikool on sõlminud koostöölepingu, mille raames tulevased välisüliõpilased omandavad juba Hiinas kolme aasta jooksul eesti keelt ning kandideerivad seejärel Tartu Ülikooli eestikeelsetele õppekavadele. Seetõttu on bakalaureusetöö uuringu valim pigem Hiina tudengite keskne. (Jingyi, Dahong 2018)

Töös otsin vastust küsimustele, miks hakkasid Aasiast pärit välistudengid eesti keelt õppima ja kuidas näevad nad enda tulevikku seoses eesti keelega. Kuna eelnevad uuringud ei ole sellisele välisüliõpilasarühmale keskendunud, kogusin uurimisküsimustele vastuste leidmiseks andmeid, tehes kuus poolstruktureeritud intervjuud. Analüüsisin neid kvalitatiivse deduktiivse sisuanalüüsi meetodil. Lähtun oma uurimistöös pigem Zoltán Dörnyei (2005) tuleviku-mina motivatsiooniteooriast. Paigutan oma uuringu varasemalt kahes kontekstis tehtud uuringute valgusesse: esiteks Eestis õppivate välisüliõpilaste keeleõppemotivatsiooni uuringud ning teiseks Aasiast pärit välisüliõpilaste keeleõppemotivatsiooni uuringud.

Bakalaureusetöö näitab, et hakates eesti keelt õppima, mõtlesid Hiinast pärit informandid oma tulevikule. Informandid nägid kasu eesti keele oskuselt enda tulevikule. Huvi eesti keele ja kultuuri vastu oli ka motiveeriva tegurina. Palju väljendati soovi pärast õpingute lõpetamiseks Eestisse jääda ja siin tööd leida. Seda soovi mõjutas nüüd nende huvi eesti keele ja kultuuri vastu, mis on tõusnud Eestis elamise jooksul.

Võtmesõnad: välistudengid, keeleõpe motivatsioon, Tartu Ülikool, eesti keel teise keelena

Sisukord

Sissejuhatus.....	5
1. Motivatsioon keeleõppes	7
2. Välisüliõpilaste roll Eestis	10
3. Eesti keele õpetamisest Aasias ja Tartu Ülikoolis õppivatele välistudengitele	12
4. Meetod andmekogumiseks ja -analüüsiks	14
4.1 Andmekogumise ja -analüüsimise meetod	14
4.2. Osalejad.....	15
5. Andmete analüüs.....	16
5.1 Sammud eesti keele õppimise suunas	16
5.2. Motivatsiooni ja demotivatsiooni tegurid eesti keele õppimise käigus	19
5.3. Tulevikunägemus	22
6. Arutelu	27
Kokkuvõte.....	30
Kirjandus.....	32
Why study Estonian? International students from Asia at the University of Tartu in Bachelor's studies in Estonian. Summary	35
Lisa 1. Ankeet	36
Lisa 2. Nõusolekuleht	37
Lisa 3. Intervjuukava	38

Sissejuhatus

Bakalaureusetöös uurin Aasiast pärit bakalaureuseõppe välistudengite eesti keele õppimise motivatsiooni ja nende tulevikuplaane seoses eesti keelega.

Ühe võõrkeele õppimise motivatsiooniteooria on loonud Robert Gardner (1985). Tema järgi on olemas kaks motivatsiooni tüüpi: integratiivne ja instrumentaalne. Esimene on seotud isikliku huviga, teine vajadusega saada tänu võõrkeeleoskusele endale midagi kasulikku. Lähtuvalt sellest teooriast uuriti välistudengite motivatsiooni ja hoiakuid eesti keele õppes Liis Reile bakalaureuse- (2016) ja magistritöös (2018). Oluliseks tulemuseks oli, et välistudengid õpivad tavaliselt eesti keelt huvi või suhtlemise võimaluse pärast. Samuti mõeldi, et töökoha saamiseks Eestis on vaja eesti keele oskust. Seda kinnitatakse artiklites väliüliõpilaste töövõimaluste kohta (Haaristo 2014: 6). Kuna rääkides eesti keele õppimisest, mainitakse ka töökoha otsimist, tähendab, et mõeldes keele õppimisele, mõeldakse ka enda tulevikule. Zoltán Dörnyei (2005) pakkus välja motivatsiooniteooria, mille järgi mängib keele õppimises suurt rolli keeleõppija tulevikunägemus.

Võrreldes eelmiste uuringutega (nt Reile 2016, 2018; Rozenvalde 2024) on käesoleva uurimuse keskel ainult eestikeelsetel õppekavadel õppivad välistudengid. Selleks, et sisse astuda Tartu Ülikooli eestikeelsele õppekavale, nõutakse eesti keele oskust B2 tasemel. See tähendab, et välistudeng peab olema õppinud eesti keelt juba enne ülikooli sisseastumist. Hiinast tulevatel välistudengitel on selle jaoks hea võimalus, kuna nad võivad osaleda BISU (Beijing International Studies University) ja Tartu Ülikooli koostöö programmis.

2016. aastal sõlmisid Pekingi BISU ülikool ja Tartu Ülikool koostöölepingu, vastavalt millele saavad tulevased üliõpilased pärast põhikooli lõpetamist asuda osalema seitsmeaastases programmis, mille jooksul õpivad nad eesti keelt ja omandavad kutsekeskhariduse Hiinas ja pärast seda kõrghariduse Eestis. Nad kandideerivad just eestikeelsetele õppekavadele (vt peatükk 3). Osa Hiinast pärit välistudengeid tuleb Tartusse selle koostöö programmi raames. Tartu Ülikooli statistika järgi oli Hiina kolmandal kohal 2023. aastal vastuvõetud üliõpilaste päritoluriigi järgi (TÜ statistika 2023). Bakalaureusetöös püüan välja selgitada, mis motiveeris välistudengeid eesti keelt õppima hakkama ja tulema õppima Tartu Ülikooli. Uurimuse osalejate koduriikideks on lisaks Hiinale ka Jaapan. Jaapanis pakkuvate eesti keele õppimise võimalustest ei ole teada ega pole kirjas Eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe veebilehel. See tähendab, et eesti keele õppimine sõltub ainult keeleõppijast endast.

Uurimuse keskel on ainult Aasiat pärit välistudengid, kuna nad moodustavad suure osa eestikeelsetel õppekavadel õppivatest välistudengitest. Vastavalt 2023. aasta TÜ statistikale,

õpib eestikeelsetel õppekavadel 127 väliüliõpilast. Nendest 127 välisüliõpilasest 50 on pärit Venemaalt, 41 Ukrainast ja 11 Hiinast. Iga teise riigi päritoluga pole enam kui 5 tudengit. (TÜ statistika). Uurimuses selgitan välja välistudengite kogemuse eesti keele õppimisega ja seda, kuidas nad näevad oma tulevikku seoses eesti keelega. Teisisõnu püüan leida vastused järgnevate küsimustele:

- Miks Aasiat pärit bakalaureuseõppe välistudengid hakkasid eesti keelt õppima?
- Mis motiveeris välistudengeid eesti keele õppimise käigus?
- Kuidas välisüliõpilased näevad oma tulevikku eesti keelega seoses?

Uurimismeetodiks on kvalitatiivne meetod, mille jaoks kogun andmed tehes poolstruktureeritud intervjuud. Intervjuukava koostan lähtudes uurimisküsimustest.

Bakalaureusetöö koosneb teooriapeatükkidest, milles käsitlen motivatsiooni keeleõppes, välistudengeid Eestis ja eesti keele õpetamist Aasias. Töö teises osas kirjutan oma uurimuse tulemustest ehk osalejate eesti keele õppe motivatsioonist ning eesti keele õppimise käigust.

1. Motivatsioon keeleõppes

Sõna *motivatsioon* kasutatakse tihti seoses keele õppimisega, mõistes, et kõik saavad aru, millega tegu on. Tegelikult aga varieerub selle mõiste tähendus kasutajatel. (Dörnyei 2014) Motivatsiooni võõrkeele õppimises hakkas ühena esimestest uurima Robert Gardner (1985). Tema teooria seisneb selles, et on olemas kaks motivatsioonitüüpi: instrumentaalne ja integratiivne. Integratiivne motivatsioon esineb siis, kui õppijal on soov suhelda õppiva keele kõnelejatega ning ta tunneb huvi keelekeskkonna vastu. Ühesõnaga soov võõrkeelt õppida tuleb õppijast iseenesest. Instrumentaalne motivatsioon esineb siis, kui õppija peab keelt õppima, näiteks selleks, et head tööd saada. Tihti ei tunne õppija selles olukorras huvi õpitava keelekeskkonna vastu. (Gardner 1985) Seda teooriat on tihti kasutatud motivatsiooni uurimisel Eestis (nt Klaas-Lang, Praakli 2015; Reile 2016, 2018)

2005. aastal tutvustas Zoltán Dörnyei uut vaadet motivatsioonile, mis tema sõnul annab laiema pildi keeleõppemotivatsiooni uurimisest. Oma lähenemist keeleõppemotivatsiooni teooriale nimetas ta *L2 Motivational Self System*. (Dörnyei 2005) Selles teoorias mängib suurt rolli inimese ettekujutus iseendast tulevikus (ing *possible selves*) või eesti keeles *tuleviku-mina*, millest Eestis ka kirjutati (Rozenvalde, Klaas-Lang 2022). Dörnyei motivatsiooniteooria on tihedalt seotud psühholoogiaga, täpsemalt isiksusepsühholoogiaga (ing *personality psychology*). Sellest psühholoogiasuunast on võetud üle termin *possible self*. *Tuleviku-mina* jaguneb omakorda kolmeks. Esimest nimetatakse *ideaal L2-minaks* (ing *Ideal L2 self*). *Ideaal L2-mina* on tegu siis, kui keeleõppija kujutab ette end rääkivat vabalt L2 tulevikus ja see ettekujutus on tegur, mis mõjutab tema õppimise motivatsiooni. Selle *mina*-ni jõudmiseks peab ta vähendama erinevust *tänapäevase* ja *tuleviku mina*-de vahel. Vahel tahab õppija keelt osata, kui temale meeldivad seda keelt emakeelena räägivad inimesed. Kui aga õpitava keele kasutajad tunduvad ebameeldivatena, siis see võib muutuda suureks demotivatsiooniteguriks. (Dörnyei, Ushinoda 2009: 28) Demotivatsiooni tähendust kirjeldab Dörnyei (2005) kui mitte täielikku motivatsioonipuudust (see oleks juba amotivatsioon), vaid kindlal hetkel motivatsiooni vähenemine seoses demotiveeriva teguriga. Teine on *Ought-to L2 self*. Selles olukorras arvab keeleõppija, et ta peab saama selleks *mina*-ks, aga see *mina* võib erineda tema enda soovidest. Kolmas on *L2 learning experience*. See variant erineb esimesest kahest ja seda on vaja veel uurida. Põhimõtteliselt on see variant seotud vahetu õpikeskkonna ja kogemusega. (Dörnyei, Ushinoda 2009)

2009. aastal ilmus Zoltán Dörnyei ja Ema Ushinoda toimetatud raamat, mis sisaldab erinevate teadlaste poolt tehtud keeleõppemotivatsiooniga seotud uuringuid. Ühe uuringu

raames vaadeldi Aasia tudengite motivatsiooni inglise keele õppimises. Uuringu viisid läbi Tatsuya Taguchi, Michael Magid ja Mostafa Papi aastatel 2006–2007. Uuringust võttis osa umbes 5000 osalejat Hiinast, Jaapanist ja Iraanist. Uuringu eesmärgiks oli kasutada just Dörnyei teooriat *L2 Motivational Self System*. Uuriti keeleõppemotivatsiooni sihtkeele keskkonnast väljaspool. Nii Hiina kui ka Jaapani haridussüsteemid on suunatud eksamite edukalt sooritamisele, mis paneb õppijad keskenduma pigem nende akadeemilistele tulemustele kui keeleoskustele. Uuringu käigus selgus, et Hiinas vanemad tihti teevad peeriala valiku oma lapse asemel. Samuti sunnivad nad tihti oma lapsi õpinguid jätkama. (Dörnyei & Ushioda, Taguchi *et al.* 2009: 66–97) Michael Magid kirjutas 2009. aastal oma uuringus ka, et Hiina tudengid on tugeva pere surve all. See viitab sellele, et Hiina üliõpilastel on tihemini *Ought-to L2 Self*'i seotud motivatsioon, kuna nad võivad teha seda, mis vastab nende vanemate soovidele, aga mitte nende omadele. (Magid 2009: 84)

Suurt vanemate mõju mainitakse ka teistes Hiina üliõpilastele keskenduvates uuringutes. Näiteks 2014. aastal uurisid Griner ja Sobol Hiina üliõpilaste motivatsiooni välismaal õppida. Leiti, et kõige olulisemaks teguriks, mis suunab Hiina üliõpilasi õppima välismaade ülikoolides, on tulevane karjäär. Teiseks teguriks oli vanemad, kes tahtsid, et nende laps õpiks välismaal. Veel üheks teguriks on võõrkeele õppimine, mis võib tuua tulevikus kasu. Näiteks inglise keelt hakkavad õppima lapsed Hiinas algkoolis, ja kui tuleb aeg astuda ülikooli, tahavad mõned praktiseerida ja arendada oma keeleoskust vastavas keelekeskkonnas. (Griner, Sobol 2014: 12)

Varem on tehtud ka uuring, kus käsitleti Hiina ja Jaapani gümnaasiumi õpilaste motivatsioon inglise keele õppimises lähtuvalt instrumentaalse vs. integratiivse motivatsiooniteooriast. Uuringust tuli välja, et Hiina õpilaste motivatsioon oli pigem instrumentaalne. Nendel oli suur huvi inglise keele õppimise vastu, soovides saada tulevikus paremat tööd, ning nende huvi inglise keele vastu ei olnud eriti seotud huviga inglisekeelsete rahvuste kultuuri vastu. Jaapani õpilased nägid ka inglise keelest kasu tulevikuväljavaadetes, aga nendel esines ka suurem huvi just õpitava keeleruumi kultuuri vastu. (Matsukawa, Tachibana 1996:9)

Eestis on uurinud Liis Reile oma bakalaureuse- (2016) ja magistritöös (2018) Tartu Üikooli välistudengite motivatsiooni ja hoiakuid eesti keele õppes. Reile uuris motivatsiooni lähtuvalt Gardneri (1985) motivatsiooniteooriast. Mõned uuringus osalejad ei pidanud eesti keele oskust vajalikuks, põhjendades seda faktiga, et tänapäeval piisab inglise keele oskusest. Motiveeriva tegurina oli näiteks soov lõimuda Eesti elu ja kultuuriga. Eesti keele õppimise põhjusena oli mainitud seegi, et tuleb õppida selle riigi keelt, kus elatakse. See näitas välisüliõpilase austust

riigi ja kohalike inimeste vastu. Selle uuringu vastajad õppisid eesti keelt, et lihtsustada enda jaoks oma igapäevaelu Eestis ning töö leidmiseks.

Mõned Reile uuringus osalenud välisüliõpilased pidasid eesti keelt õppimiseks raskeks, mis mõjus keeleõppijatele demotiveerivalt. Uurimuse käigus jõuti järeldusele, et ühelgi osalejal ei esinenud ühte tüüpi motivatsiooni, vaid mõlema, instrumentaalse ja integratiivse motivatsiooni kombinatsioon. (Reile 2016: 25-26) Magistritöö tõstis esile, et välisüliõpilastele meeldib Eesti ühiskond, mis äratas mõnes soovi eesti keelt õppida. Samuti mainiti, et eesti keel on iseenesest huvitav, ebatavaline ja omapärane, aga ka keeruline. Sarnaselt esimese uurimusega arvasid osalejad, et saavad hakkama Eestis kasutades inglise keelt ilma eesti keele oskuseta. Mõnedes olukordades esines eesti keele õppimise demotiveerivana tegurina kohalike inimeste soov kasutada pigem inglise keelt välistudengitega suheldes, mitte eesti keelt. Osalejatel esines sagedamini integratiivne motivatsioon, nad soovisid mõista paremini kohalikke inimesi ja kultuuri. Ei oldud nõus väitega, et eesti keele oskus on vaja hea töökoha leidmiseks. Uuringus võrreldi osalejate huvi eesti keele ja kultuuri vastu ka õppevaldkonna kaupa. Humanitaarteaduste valdkonna inimesed suhtusid paremini keele ja ühiskonna vastu, mis võiks sõltuda nende erialast, kuna nad ise õppivad erinevaid keeli ka kultuure. (Reile 2018: 35-36, 39, 53, 55, 58-60)

Kokkuvõttes on keeleõppe motivatsioonis oluline keeleõppija vaade enda tulevikule, sest milleks talle keelt õppida, kui ta ei kujuta end ette, näiteks sihtkeele riigis töötajana või elanikuna või selle keele kasutajana. Vaadeldes just selle uurimuse keskmes olevaid Aasia päritolu välistudengeid, on varasemate uuringute põhjal võimalik välja tuua nende tugevam instrumentaalne motivatsioon keeleõppes ja suurem vanemate mõju keeleõppemotivatsioonile.

2. Välisüliõpilaste roll Eestis

See uurimus on keskendunud välistudengitele. Välisüliõpilastele tihti pööratakse tähelepanu erinevates uuringutes Eestis. 2017. aastal tegi Haridus- ja Teadusministeerium aasta-analüüsi, mis keskendus välisüliõpilastele Eesti kõrgkoolides. Majanduse vaatevinklist aitavad välistudengid õpingute ajal oma õppemaksuga riigil katta kõrghariduse kulusid. Pärast õpingute lõpetamist on neid näha potentsiaalse riigi tööturu osana. (Kreepuu 2017) Seoses kohalike tudengite arvu kahanemisega ja suureneva turunõudlusega kvalifitseeritud tööjõu järele on Eesti riigi huvi välisüliõpilaste vastu suurenenud (Haaristo 2014). Riigi jaoks oleks kasulik, kui siia jääksid andekad välisüliõpilased, kes omavad Eesti majanduse jaoks olulistele valdkondadele vastavaid oskusi. Seda mainitakse Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumise strateegias aastateks 2015–2020. (SA Archimedes 2015:10) Samuti koostatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt ülevaade kutse- ja kõrghariduse lõpetanute edukusest tööturul, milles pööratakse tähelepanu ka välisüliõpilastele. Andmed näitavad, et pärast kõrghariduse saamist jääb Eestisse viiendik välisüliõpilasi. Enamik jääjaid on lõpetanud magistriõppe. Bakalaureuseõppe lõpetanud välistudengeid jääb Eestisse vähem. Suurema osa Eestisse jäävaid välistudengeid on tehniliste õppekavade lõpetajad. (Leppik 2020) Statistkametis analüüsiti ka välisüliõpilaste panust Eesti majandusse. Analüüsi andmetel moodustavad suure osa õpingute ajal töötavatest väliüliõpilastest Aasia riikide kodakondsusega õppijad, kes on käesoleva uurimuse keskel. (Rootalu 2024: 12).

Muutmaks Eesti kõrgkoole välisriikidest tulevate üliõpilaste silmis atraktiivsemaks, on loodud kaubamärk *Study in Estonia* (Haaristo 2014). Selle kodulehel mainitakse Eestis olevat suur ja edukas *start-up*'i võrgustik; edukas digitaalne areng; väljapaistev haridus; samuti pakutakse lehel ka tutvustavat infot eesti keele kohta. (Study in Estonia)

Üks värskemaid välisüliõpilaste uuringuid oli läbiviidud Kerttu Rozenvalde poolt. Uuringu (2024) keskmes oli Tartu Ülikooli välismagistrantide eesti keele õpe seoses nende tulevikuplaanidega. Pärast õpingute lõpetamist Eestisse jääda soovijatest oli üks positiivsemalt meelestatud üliõpilasarühmi just Aasia riikidest pärit välisüliõpilased. Soovi jääda Eestisse või lahkuda Eestist mõjutab peamiselt Eestis või mujal olemasolev või leida loodetav töö- või õppekoht. Samuti põhjendavad välisüliõpilased oma soovi Eestisse jääda Eesti ilu, turvalisuse ja rahuga; mainiti ka kohalike inimeste sõbralikkust. Suuremal osal uuringus osalejatest oli juba kogemus töötamisega Eestis. Mõned uuringust osalejad arvasid aga, et nende eesti keele oskus ei ole piisav hea Eestis töö leidmiseks. (Rozenvalde 2024)

Võib järeldada, et Eesti tööturul on vajadus andekate välistudengite järele, kuna kohalikud tudengid kipuvad riigist lahkuma (Haaristo 2014:4). Välistudengid tahaksid ka omakorda Eestisse jääda ja tööd leida (Rozenvalde 2024). Kuna välistudengid õpivad aga Eestis peamiselt ingliskeelsetel õppekavadel (nagu Reile 2016, 2018 ja Rozenvalde 2024 uuringutes), ei valda nad tihtipeale oma hinnangul eesti keelt nii heal tasemel, et siin tööd leida. Nad ise ütlevad, et jääksid Eestisse suurema tõenäosusega, kui nende eesti keele oskus oleks parem (Rozenvalde 2024: 12). See viitab sellele, et tuleks rohkem tähelepanu pöörata eesti keele õpetamisele Eestis õppivatele välistudengitele, et pärast õpingute lõpetamisest nad tunneksid end kindlamana oma eesti keele oskuse suhtes. Käesolev bakalaureusetöö panustab sellesse.

3. Eesti keele õpetamisest Aasias ja Tartu Ülikoolis õppivatele välisstudengitele

Eesti keelt saab õppida paljudes riikides üle maailma. Eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe veebilehe andmetel õpetatakse eesti keelt umbes 30 ülikoolides, mis asuvad Euroopas, Ameerikas ja Aasias. (Harno 2024) Fakt, et eesti keelt õpetatakse välismaa ülikoolides, on üks olulisematest saavutustest eesti keele staatuse jaoks on (Haridus- ja Teadusministeerium 2021).

Eesti rahvuse, kultuuri ja keele säilimise läbi aegade tagab Eesti Vabariigi põhiseadus (RT I). Sellest lähtub Haridus- ja Teadusministeeriumi koostatud eesti keele arengukava aastateks 2021–2035, mille eesmärgiks on „tagada eesti keele elujõud ja toimimine Eesti Vabariigis esmase keelena igas eluvaldkonnas, tagada igapäevase õiguse ja võimaluse kasutada Eestis eesti keelt, säilitada ja tugevdada eesti keele staatust, mainet ja eestikeelset kultuuri- ja inforuumi ning väärtustada teiste keelte valdamist“ (HTM 2021: 3). Majanduse kohta mainitakse arengukavas, et tööturul on eesti keele oskus kasulik kõigi Eesti elanike jaoks, sealhulgas ka välismaalaste jaoks, kes on saanud oma kõrghariduse Eesti ülikoolides (HTM 2021: 14). Nagu varem kirjutasin, siis Eesti riik on huvitatud sellest, et siia jääksid andekad välisüliõpilased, kes omavad Eesti majanduse jaoks oluliste valdkondadele vastavaid oskusi. Eduka töökoha leidmiseks Eestis on nendel siiski vajalik eesti keele oskus (Haaristo 2014: 6).

Tartu Ülikooli välistöötajate ja välisüliõpilaste eesti keele õppimise toetamiseks on loodud Tartu Ülikooli keeleõppepesa. See on veebileht, millele on kokku koondatud ülikoolis pakutavad eesti keele kursused erinevatel tasemetel. Samuti pakutakse osaleda tandemõppes. Tandemõpe toimub nii, et kaks erineva emakeelega inimest õpetab üksteisele enda emakeelt. Veel üks hea võimalus oma eesti keele oskust arendada on *Keelekohting*. Keelekohtingus räägivad paarides eesti keelt emakeelena ja võõrkeelena või teise keelena kõnelejad. (Keeleõppepesa) Sellised tegevused võivad aidata välisstudengitel oma eesti keele oskust arendada.

Aasia riikides saab kõrgkoolis õppida eesti keelt ja kultuuri peerialana ainult Hiinas, Pekingi Beijing International Studies University (BISU) ülikoolis. Osa Hiinast pärit välisstudengeid tuleb Tartu Ülikooli õppima BISU ja TÜ koostöö programmi raames. Ka käesolevas uuringus osalenud Hiinast pärit välisüliõpilased tulid Tartusse õppima selle programmi kaudu. Kõigepealt hakati 2010. aastal õpetama selles ülikoolis eesti keelt valikainena. (Jänese 2011) Kuus aasta hiljem, 2016. aastal avati eesti keele põhiala. Õpe

kestab seitse aastat ja ühendab endas kutsekeskhariduse ja kõrghariduse. Programmi asuvad õppima õpilased pärast põhikooli lõpetamist. Esimesed kolm aastat asendavad nende jaoks gümnaasiumi, mille jooksul nad omandavad kutsekeskhariduse. Sellist koostööd pakkus professor Gao Jingyi, kes ise lõpetas Tartu Ülikooli. (Jingyi, Dahong 2018) Järgneva nelja aasta jooksul omandatakse Tartu Ülikoolis kõrgharidust, mille esimese aasta jooksul õpivad tulevased üliõpilased Hiinas ning pärast kandideerivad Tartu Ülikooli eestikeelsele õppekavale. (Merisalu 2019) BISU ülikoolis on suur võõrkeelte valik. Seega ei ole seda valikut nii lihtne teha. Siin jagunevad Hiinast pärit informandid nendeks, kelle esimene valik oli eesti keel ja nendeks, kelle esimene valik oli teine võõrkeel. BISU ülikoolis saavad oma põhieriala keele valida ise ainult need õpilased, kes on pingereas kõrgel kohal. Pingerida koostatakse eksamitulemuste põhjal. Näiteks, 2017. aastal oli eesti keel esimeseks valikuks ainult ühe õpilase jaoks. (Jingyi, Dahong 2018: 65-66)

BISU ja Tartu Ülikooli ühises õppeprogrammis osalevad üliõpilased on juba vähemalt kahest keeleteaduslikust uuringutest osa võtnud. Mõlema uuringu läbiviija on Svea Tarkin. Ta uuris oma bakalaureusetöös hiina emakeelega õppijate eesti keele käänete kasutamist (2019) ning magistrیتöös hiina emakeelega õppijate kindla kõneviisi oleviku ja lihtmineviku verbi kasutamist (2021).

4. Meetod andmekogumiseks ja -analüüsiks

4.1 Andmekogumise ja -analüüsimise meetod

Uurimismeetodiks valisin kvalitatiivse meetodi, mille jaoks kogusin materjali tehes poolstruktureeritud intervjuud osalejatega. See meetod on sobivam minu uurimuses, kuna tegu on kindla, kitsa valimiga. Poolstruktureeritud intervjuu läbiviimisel kasutatakse varem koostatud intervjuukava, aga küsimuste järjekorda saab muuta, kui on vaja suunata intervjuueeritav mõne teema juurde; küsida saab ka täpsustavaid küsimusi (Rootalu 2014). Kvalitatiivne meetod on suunatud sellele, et mõista inimest ja mõista tema kogemust, arvamust, uskumusi. Võrreldes kvantitatiivse meetodiga aitab intervjuu paremini mõista intervjuueeritava kogemust, sest tema lugu on detailsem ja sisukam, kui küsitluse arvulised tulemused. (Õunapuu 2014: 53–56)

Intervjuu heli salvestasin oma telefoniga. Enne intervjuud palusin informantidel täita lühikese taustaankeedi (lisa 1) ja panna allkiri nõusolekulehele (lisa 2). Intervjuukava on lisas 3. Intervjuud viisin läbi ülikooli õppehoones Jakobi 2 perioodil 5.03.2024–14.03.2024; need kestsid 7–15 minutit. Kokku kogusin umbes 60 minutit audiomaterjali. Üliõpilastega ühendust võttes leppisin nendega kokku, mis keeles tahavad nad intervjuud teha. Nendel oli võimalus valida eesti ja inglise keele vahel. Uuringu jaoks oli oluline, et nad saaksid end mugavalt väljendada endale sobivas keeles. Intervjuu jooksul võisid nad soovi korral teisele keelele üle minna. Üks osaleja valis inglise keele, teised aga eesti keele. Ankeet, nõusolekuleht ja intervjuukava olid nii eesti kui ka inglise keeles. Pärast intervjuude läbiviimist transkribeerisin eestikeelsed intervjuud, kasutades eestikeelsete intervjuude puhul selleks veebikeskkonda *Tekstiks* ; inglisekeelse intervjuu litereerisin ise.

Andmete analüüsiks kasutasin kvalitatiivset deduktiivset sisuanalüüsi, mis tähendab, et koodid oli enne välja mõeldud. Analüüsimiseks kasutasin juhtumiülest ehk horisontaalset analüüsi, mille käigus võtsin kõikidest tehtud intervjuudest uurimusega ja uurimisküsimustega seotud tekstiosad ja vaatlesin osalejate erinevaid kogemusi. (Rootalu 2014). Analüüsi käigus kodeerisin andmeid. Kodeerimiseks lähtusin uurimisküsimustest. Kodeerisin uurimisküsimustega seotud tekstiosad erinevate värvidega. Analüüsi põhjal kujunes kolm suuremat teemat, mis on otseselt seotud uurimisküsimustega. Igasse teemasse läksid oma alateemad. Sellest kirjutan põhjalikult andmeanalüüsi peatükis.

4.2. Osalejad

Intervjueeritavate leidmiseks võtsin ühendust Facebooki kaudu viie välisüliõpilasega, kellega olen koos õppinud Tartu Ülikoolis eesti keele võõrkeelena erialal. Veel üht inimest leidsin kasutades lumepallivalimit. Küsisin nende viie välisüliõpilaste käest, keda ise tean, kas nendel on tuttavaid, kes võiksid uuringus osaleda. Neli intervjueeritavat on eesti ja soome-ugri keeleteaduse õppekava bakalaureuseastme tudengid. Üks informant on ajakirjanduse õppekava bakalaureuseastme tudeng, kellel kõrvalerialaks on eesti keel võõrkeelena. Kuues informant on religiooniuringute ja teoloogia õppekava bakalaureuseastme esimese astme tudeng. Osalejate päritoluriigideks on Hiina ja Jaapan. Hiina päritolu informantide ülekaal on seotud sellega, et valimisse kuuluvad ainult eestikeelsetel bakalaureuseastme õppekavadel õppivad välistudengid. Eestikeelsele õppekavale vastuvõtutingimuseks on eesti keele oskus vähemalt B2 tasemel. BISU ja Tartu Ülikooli koostööprogrammi raames valmistuvad õpilased just eestikeelsele õppekavale sisseastumiseks, seega nendel on vastuvõtuks sobiv eesti keele tase. See viitab sellele, et Hiina päritolu tudengeid on eestikeelsetes bakalaureuseõppes rohkem kui teistest Aasia riikidest pärit välisüliõpilasi. Seda kinnitab Tartu Ülikooli statistika veebileht (TÜ statistika). Tabel 1 sisaldab infot informantide kohta.

Tabel 1. Uuringu informandid

Sugu	naine	4
	mees	2
Sünniaasta	1999	1
	2001	3
	2002	2
Koduriik	Hiina	5
	Jaapan	1
Õppekava	Eesti ja soome-ugri keeleteadus	4
	Ajakirjandus ja kommunikatsioon	1
	Religiooniuringud ja teoloogia	1
Kõrvaleriala	Eesti keel võõrkeelena	1
	Etnoloogia	1
	Soome-ugri keeled	1
	Maailma usundid	1
	Maailmakeeled ja kultuurid	2
Kokku		6

5. Andmete analüüs

Käesolev uurimus on keskendunud Aasiast pärit Tartu Ülikooli bakalareuseastme välistudengite eesti keele õppimise alustamise ja jätkamise motivatsioonile ning osalejate enda tulevikunägemusele seosele eesti keelega. Intervjuude analüüsimise käigus tulid välja kolm põhilist õppimise käigu faasid: 1) *motivatsioon eesti keele õppimise alustamiseks või sammud eesti keele õppimise suunas*, 2) *eesti keele õppimise käik ning motiveerivad ja demotiveerivad tegurid õppimise käigus*, 3) *tulevikunägemus*. Iga faasi sees on oma alateemad. See näeb ette niimoodi:

1. motivatsioon eesti keele õppimise alustamiseks või sammud eesti keele õppimise suunas
  - 1.1. huvi võõrkeelte vastu
    - 1.1.1. isiklik huvi eesti keele vastu
    - 1.1.2. *eesti keel = lootusrikas tulevik*
  - 1.2. tehniliste valdkonda olemus õppiija nõrga küljena
2. eesti keele õppimise käik ning motiveerivad ja demotiveerivad tegurid õppimise käigus
  - 2.1. õppematerjalide piisamatus
  - 2.2. raskus alguses kohalike eesti keelt emakeelena kõnelevate inimestega kontakti loomisega
3. tulevikunägemus
  - 3.1. töö/õpe Eestis
  - 3.2. võimalik töö/õpe väljaspool Eestis

5.1 Sammud eesti keele õppimise suunas

Hiinast pärit informandid mainivad seda, et enne bakalareuseõppe alustamist olid nad Tartu Ülikoolis külalisõpilased, mis vastab BISU ja TÜ koostöö programmile (vt peatükk 3). Kõik nendest hakkasid osalema selles seitsmeaastases programmis pärast põhikooli lõpetamist. Kõigepealt õppisid nad eesti keelt Hiinas kahe aasta jooksul, siis tulid Eestisse, Tartusse külalisõpilastena, mille pärast tulid tagasi Hiinasse, et õppida rohkem eesti keelt veel ühe aasta jooksul. Pärast nelja-astast eesti keele õppimist kandideerisid TÜ bakalareuseõppele ja astusid ülikooli (1, 2).

Ingliskeelsetele ütlustele lisan enda poolt tehtud tõlget. Samuti rõhutasin olulisemaid kohad ütlustes rasva kirjaga.

(1) pärast ma liitusin vahetusõpilaste programmiga mis toimus koos Tartu Ülikooliga ja ma tulin üheks aastaks kaheks semestriks Tartusse pärast läksin tagasi Hiinasse et õppida rohkem eesti keelt seal ja jälle tulin Eestisse¹

(2) me pidime tulema Tartusse külalisõpilasena õppida aga koroonaja pärast mina isiklikul ainult tulin see teisel pool semestril siis kevadsemestril ma tulin siia aga kõik toimus ikkagi internetis <...> pärast ma naasin tagasi Hiinasse valmistuda Tartu Ülikooli bakalaureuseõppe kandideerimiseks siis ma kasutasin ühe üks aasta seda valmistuda lõpuks kandideerisin siia Tartu Ülikooli

Suuremaks motivatsiooni teguriks eesti keele õppimisega alustada oli kõigepealt üldine huvi võõrkeelte õppimise vastu (3). Teiste jaoks oli mugavam valida humanitaarsemat suunda seoses nõrgemate oskustega täppisteaduse valdkonnas(4).

(3) keele õppimine alati minu see pakub tõesti mulle rõõmu ja mulle täiesti meeldib keel õppida siis ma mõtlesin äkki ma lihtsalt valisin selles programmis keelte programmis osaleda

(4) aga minu matemaatika ei ole väga hea ja siis ma tahan just üks keel õppida ja siis ma valin eesti keelt

Üks informant tahtis läti keelt õppida, aga seda keelt valis, tema sõnul, ebapiisav hulk õpilasi, seega informant pidi valima eesti keelt (5) sest ilmselt see oli teine valik nimekirjas. See süsteem oli seletatud 3. peatükis. Teised tundsid aga, et eesti keel võib tuua kasu nende tulevikule (6) ja see motiveeris neid valima eesti keelt. Mainitakse head Eesti majandust (7, 8). Räägiti ka sellest, et tol ajal, kui hakati eesti keelt õppima, tahtis Hiina valitsus kommunikatsiooni Ida- ja Kesk-Euroopa riikidega tugevdada. Informandile tundus see huvitav aga ise ta ei olnud kindel, mis Balti keelt valida ning küsis oma vanemate käest. Nad uurisid omakorda ja eesti keel tuli välja parema variantiga tänu oma ilule ja hea riigi majandusliku

---

¹ Then I joined the exchange student program basically with university of Tartu and I came to Tartu for a year basically two semesters then I went back to China again to study more Estonian over there and came back to Estonia again

olukorrale (8). Räägiti veel, kuidas oli suur hulk võõrkeeli, mida oli võimalik õppimiseks valida, aga meeldis, kuidas eesti keel kõlab (9).

(5) kõigepealt ma tahan läti keelt õppida aga ainult lihtsalt ainult neli õpilasi taha läti keelt õppida ja siis ma pean eesti keelt õppima

(6) sain aru et ilmselt **võin kasutada eesti keelt et teha midagi**²

(7) lõpuks **nad valisid minu eest eesti keel** neile tundub **see on hea riik kuigi see on väike** aga **see on väga ilus ja siis ei ole nii vaene**

(8) mulle tundub **Eestis selline majanduslik olukord on pigem kõrge** on hea teiste riikidega võrreldes

(9) minu jaoks eesti keel see kõne- see heli kuidas häälda <...> on väga ilus

Veel üks Hiinast pärit informant rääkis, kuidas ta sai teada, et tema kodulinnas ühes ülikoolis pakutakse sellist programmi, mille raames saab väike keelt õppida. Ta hakkas uurima, mis keelt valida. Tema sõnul, see oli ainuke koht tol ajal, kus saaks Hiinas õppida eesti keelt. Ta hakkas siis uurima, mis riik Eesti üldse on ning talle tundus, et eesti keele õppimine võib pakkuda talle head tulevikku (10).

(10) ma hakkasin ka guugeldama et mis kus on Eesti ja mis on eesti keel ja mulle tundub see on väga väike keel ja Hiinas varem ei ole üldse nagu inimesi kes seda väike keelt õpivad nii et **ma mõtlesin äkki see on väga lootusrikas tulevik ja lootusrikas valik kui ma omandan eesti keele** ja siis lõpuks ma valisin eesti keele õppima

Jaapanist pärit informandil on teine lugu eesti keele õppimise algusega. Põhjamaadesse meelitas teda erinevus oma kodumaast, täpsemalt seoses ilmaga, kuna tema kodumaal ei saja lund. Kõigepealt oli temal huvi Soome vastu (11). Pärast reisimist Euroopas hakkas tema huvi Soome vastu vähenema, aga Eesti vastu suurenema (12).

(11) kuna minu kodusaarel ei saja lund üleüldse siis lapsepõlvest juba oli mul selline igatsus nagu põhjamaade järele ja siis näiteks Jaapanis räägitakse et jõuluvana elab

---

² I realized probably I can use Estonian to do something

Soomes ja siis on põhimõtteliselt kõik lapsed usuvad seda lugu ja sellepärast mul oli ka nagu selline igatsus Soome järele

(12) siis ma avastasin et tegelikult minu jaoks oli kõige ilusam ja ma ei tea nagu mugavam oli Eesti ja siis kuidagi minu huvi Soome vastu hakkas nagu tasahaaval langema või vähenema ja siis seevastu minu huvi Eesti vastu hakkas nagu suurenema

Kui informant tuli tagasi kodumaale pärast Euroopas reisimist, alustas ta eesti keele õppimisega. Tema sõnul ei olnud Jaapanis head eesti keele õpikut, seega üritas ta selle ise koostada, kasutades Google'i tõlki (13). See, et seoses õpiku puudumisega, hakkas ta ise seda koostama, näitab, kui tugevasti teda motiveeris huvi Eesti vastu. Paari aasta pärast tuli ta TÜ-sse täiendusõppijana eesti keelt õppima. Varsti algas COVID-19 pandeemia ning õppimine muutus kaugõppeks, ja ta pidi minna tagasi kodumaale (14). Veel kahe aasta pärast tuli ta jälle Tartu Ülikooli täiendusõppijana, sai tehtud eesti keele B1 ja B2 tasemeeksamid ja astus ülikooli sisse suure huviga soome-ugri keelte vastu (15).

(13) aga Jaapanis kahjuks ei- ei ole nagu korralikku keele õpikut ega leksikoni ja sellepärast ma hakkasin ise nagu Google'i tõlge kaudu koostama ise õpikut ja leksikoni

(14) koroonatõttu kool jäi ära ja siis läks üle kaug- kaugõppesse siis ma õppisin üks semester ja siis muidugi läksin tagasi jälle Jaapanisse

(15) ja siis ma osalesin taseme eksamis ja siis ma sain B1 ja B2 taseme tunnistuse ja siis kuna soome-ugri- **soome-ugri osakond oli nagu minu unistusosakond** nii siis ma sain sisse soome-ugri osakonda

5.2. Motivatsiooni ja demotivatsiooni tegurid eesti keele õppimise käigus

Keele õppimise käigus võivad õppija teel esineda erinevad demotiveerivad tegurid (vt peatükk 1). Intervjuu käigus küsisin, milliste raskustega olid informandid eesti keele õppimise jooksul kokku puutunud. Tulid välja kaks suuremat teemat: õppematerjalide puudulikkus (nt. 7) ning raskus kohalike eesti keelt emakeelena kõnelevate inimestega kontakti loomisega. Peaaegu iga informant mainis ühte neist. Esimene probleem esines, kui informandid õppisid eesti keelt oma kodumaal, teise probleemiga puutusid nad kokku pärast Eestisse jõudmist.

Mainiti, kuidas keele õppimine sihtkeele keelekeskkonnast väljaspool aeglustas keeleoskuste arenemist (16). Õppides juba TÜ-s raskused eestikeelsel õppekaval õppimisega ei demotiveerinud, vaid vastupidi motiveerisid probleeme lahendada ja enda eesti keele oskust arendada (17). Ühe motivatsioonitegurina, mis ei lasknud alla anda oli soov saada bakalaureusekraadi (18).

A = autor

(16) näiteks kui mina õpin veel Pekingis siis mulle tundub et mul tõesti ei tea mis on eesti kultuuriruum aga kindlasti olen eesti kultuuriruumist välja ja sellega seotud väga-väga palju probleeme näiteks ma ei tea kuidas ma saan eesti keelt nagu näiteks kuulamis kuulamisoskust parandada peale see nagu helimaterjali mis kaasneb selle õpikuga eks ju <...> mulle lihtsalt tundub et selline kelle areng oli liiga liiga aeglane <...> see oli kõige suurem probleem et ressurss oli liiga vähe Pekingis

(17) ...: ma ma tõesti ei ole nagu varem täiesti eesti keele nagu programmis või õppekavas õppinud ja seega mõned kursused on minu jaoks väga-väga keerulised ja ma ei saanud aru tol ajal aga õnneks ma olin siin keelekeskkonnas ja siis saan pidevalt oma keele parandada <...> siis ma saan igasuguseid nagu need keelekursuse kursustel osaleda ja seal oli väga-väga palju tuge mulle

A: kas need raskused mõjutasid kuidagi sinu motivatsiooni nagu jätkata seda eesti keele õppimist?

...: ma kuidagi ütleks et see suurendab minu motivatsiooni kui mul on probleem või mul on raskus selle eesti keele arusaamisega siis mul sama ajal tekkida selline vajadus ja tahtmine et ma pean seda sellist takistus nagu kuidagi ah hüppata siis sellist takistusi kuidagi probleemi kuidagi lahendada

(18) siis ma ma tean et ma mul on vaja seda bakalaureusekraad saada et ma ei saa nagu kui mul on probleem sest vist ma lähen koolist välja või või midagi sellist

Rääkides raskusest eesti keelt emakeelena kõnelevate inimestega kontakti loomises, ütlevad informandid, et nad ei teadnud, kuidas Eestis sõpru leida ning ei tundnud kohalikest inimestest vastutulevat soovi informantidega suhelda (19, 20).

(19) esimene probleem on selline ma ei tea kus või kuidas ma saan teiste inimestega kokku puutuda või kohta- kohtada eestlasi sest mõnikord mulle tundub et nad ei väga taha minuga rääkida

(20) Eestis oli väga raske leida esialgu sõpru <...> kuna noh eestlased on tuntud end- kuidas öelda- häbelikkuse või vaikuse poolest siis oli väga raske leida eesti vestluskaaslast

Mõned nendest mainivad ka seda, et tihti kohalikud elanikud hakkavad nendega inglise keeles rääkima, mitte eesti keeles (21). See kurvastab informante (22, 23), seega mõju nende eesti keele õppimisele on demotiveeriv, sest nad tõesti tahavad oma eesti keelt praktiseerida, aga nendele ei anta seda võimalust (25). Sellisesse olukorrasse satutakse sagedamini suheldes noorema põlvkonnaga. Vanemate inimestega aga on võimalus oma suulist keeleoskust harjutada tõenäolisem, kuna nende sõnul, ei oska nii palju vanemaid inimesi inglise keelt (24). See juhtub näiteks, kui informant külastab oma eesti sõpru ja nende vanemad on kodus.

(21) õpingute väljas ei ole mul tavaliselt nii palju võimalusi eesti keele harjutamiseks sest Tartus nii palju inimesi oskavad inglise keelt ja kui nad minu nägu näevad siis lähevad üle inglise keelele et minuga rääkida³

(22) sest igal korral näiteks kui ma käisin näiteks kaubamaja või coop'i siis ma proovin nendega suhelda eesti keeles aga suurem osa- näiteks suurem juhtu näiteks **kui eestlased näevad et ma olen võõras ühesõnaga ma olen pärit teistest riikidest ta hakkas ennast kohe inglise inglise keeles kasutama ja see on natuke puudus**

(23) **mulle väga ei meeldi kui inimesed räägivad mulle- minuga inglise keeles**

(24) vanem põlvkond sagedamini ei oska nii hästi inglise keelt ja see on üks paremaid võimalusi et minu eesti keelt harjutada⁴

---

³ Beside the course usually I don't have so many opportunities to practice my Estonian because you know in Tartu like so many people are really good at English already and they okay see my face then immediately like turn to English start to communicate with me

⁴ For the older generation they oftenly don't really speak too much of English so I think thats one of my best opportunities to practice my Estonian with the older generation

(25) isegi kui ma olen nende sõber nad tegelikult ei taha minuga eesti keeles rääkida ma ei tea miks

Motiveerivad tegurid õppimise käigus olid suures osas seotud tulevikuga. Näiteks, töö leidmine (29), bakalaureusekraadi saamine (18), partneriga suhtlemine (34). Seega kirjutan nendest rohkem järgmises alapeatükis.

5.3. Tulevikunägemus

Küsimusele *kas te kavatsete eesti keele õppimist jätkata või lõpetada* olid erinevad vastused. Mõned mõtlesid, et küsitakse eesti keele õppimisest õppekava raames, mõned aga, et üldiselt eesti keelest. Seega ütlesid mõned informandid, et tahavad oma õppimisvaldkonda vahetada ning kõik, kes sellest räägivad, tahavad üle minna humanitaar/keeleteaduse valdkonnast just infoteaduse valdkonda. Mainitakse arvutiteadusega seotud õppesuunasid. (26, 27)

(26) põhimõtteliselt ma tahan vahetada oma õppekava millegi arvutiga seotud vastu⁵

(27) mul on suur huvi selline digihumanitaaria vastu arvutilingvistika vastu ja siis praegu kui on võimalus siis ma tahan proovida sellises erialas

Mõnikord vastati küsimustele otsekohe, et tahetakse eesti keele õppimist jätkata ning samuti töötada samas keeleteaduse valdkonnas (28). Informant ise nimetab ainsaks praeguseks praeguse motivatsiooni teguriks huvi eesti keele vastu (29).

A = autor

(28) A: kas sa kavatsed eesti keele õppimist jätkata?

...: jah väga kangesti <...> ma tahan magistrantuuri minna

A: kas siin Eestis?

...: jah keeleteaduse

(29) ...: mulle meeldib keelt õppida ja mulle meeldib ka keelt uurida ja ma väga tahan et see võiks olla minu tuleviku kärjäär aga ma ei tea kas saan või mitte sest see on päris raske ja praegu minu motivatsioon et edasi õppida on ainult huvi ainult mulle meeldib

---

⁵ I wanna change program to study basically something related with computer

Rääkides teistest maadest, mis on võimalikud sihtkohad õpingute jätkamiseks mainitakse mitu korda Itaaliat (30, 31). Soovi Eestis oma õpinguid jätkata väljendatakse ka, täpsustades, et õppekeel ei ole nii oluline kui õppekava sisu (32).

(30) ma soovin kandideerida siin muidugi eesti programmile <...> aga ma samuti ka kandideerin teiste riikide programmi näiteks Itaalias pakkuvale programmide ma kandideerin ka

(31) ja sest mulle meeldib minu eriala ma tahan magistri või phd edasi õppida ma tahan ja Eestis aga kui on välismaad- välismaal nagu itaalia ma kindlasti lähen Itaalia

(32) kas inglise keeles või eesti keeles õppimine pole üsna oluline minu jaoks ainult see mida ma õpin on see oluline on see arvutilingvistika mida ma sooviksin õppida aga millises keeles pole üsna oluline

Motivatsioonina eesti keele õppimise jätkamiseks esineb soov mõista paremini enda õppeaineid (33). Üht informanti motiveerib eesti keele õppimist jätkama poissõbra olemasolu (34). Tema poissõber on eestlane ja informant soovib temaga edasi koos olla. Samuti tahab seesama informant jätkata magistriõppega Tartu Ülikoolis (34), aga ei maini mis õppekeeles. Ise informant kujutab ette oma tuleviku elu Eestis, kuid samuti tema partner tahab reisida ja elada teistes riikides. See viitab sellele, et lähemas tulevikus näeb siiski informant enda tulevikus Eestist lahkumas (35).

(33) kindlasti ma tahan edasi eesti keelt õppida sest praegu ma õpi religiooniuringud ja on palju sõnad nagu akadeemiline religiooniuringud sõnad ma pean õppida

(34) kuna mul on siin poissõber ma tahan temaga koos olla sellepärast eesti keele õppimise jätkamine on oluline minu jaoks ning ma tahan minna magistriõppesse samas ülikoolis ⁶

(35) A: kas sa kujutad ette enda elu siin Eestis?

...: jah <...> järgmise 3 aasta jooksul ma ilmselt ei hakka Eestist lahkumisele mõtlema aga mina ja minu poissõber kavatsame elada teises riigis mis tähendab mitte kogu aeg

---

⁶ Because I have my boyfriend here I wanna just stay together with him so for me studying well Estonian is really important and also I wish to continue my master's degree here in the same university

siin Eestis ja kunagi me plaanime minna <...> nimekirjas on nagu kõik riigid välja arvatud Eesti <...> isiklikult ma tahan siia jääda <...> aga tema <...> ta tahab minna nägema teisi kohti A= : so you do imagine your life here in Estonia?⁷

Üks informant ei plaani pärast bakalaureuseõpet minna kohe magistriõppesse, vaid minna tööle. Tema vanemad aga sooviksid, et ta läheks kohe magistriks õppima(36). Kogemust töö otsimisega kõigil osalejatel veel pole, aga tulevikus tahetakse Eestisse jääda ja siin tööd leida (37, 29). Mõni õppekava nõuab praktikat, mille jaoks peab varsti tööd otsima (37). Mõeldakse ka sellele, et Eestis töötamiseks eesti keel tuleb kasuks (38).

(36) A: kas siis pärast bakalaureuseõppe lõpetamist plaanid veel magistriõppesse minna?

...: hetkel ma ei ütleks et mul on vaja veel midagi juurde õppida <...> aga minu vanemad sooviks kindlasti nagu jätkata nagu pärast kohe kohe kohe bakalaureuseõppe kohe minna- nagu mu ema ütles mine kohe magistrisse õppima aga seda tuleb temaga ka läbi läbi rääkida aga minu isiklik soov on see et kui mul tekkida soov veel juurde õppida töökeskkonnas siis ma lähen töökeskkonnast välja ja ja sisse astuda uuesti ülikooli näiteks

(37) see töö leidmine teema ma arvan pigem sõltub minu praegune suvi tuleb selline praktikast ja ma arvan et- aga minu selline plaan siis pärast praktikad ma tahaksin ka siin pärist nagu tööd leida <...> minu plaan on lihtsalt ma üritan siia jääda ja töö leida

(38) näiteks kui ma tahan Eestis elada siis eesti keel on oluline minu jaoks sest vaatama sellele et eestlased oskavad inglise keelt väga hästi aga ma mõtlen see on tavaline et kui sa eestlastega koos töötad ettevõttes kus kõik räägivad eesti keelt siis ei hakka nad ainult sinu jaoks rääkima kõike inglise keeles⁸

---

⁷ A= : so you do imagine your life here in Estonia? ...: yeah <...> In 3 years probably I won't think about leaving Estonia but me and my boyfriend we plan to live in another country like not always here in Estonia so yeah eventually we are planning to go <...> it's like everything in the list but Estonia <...> but I personally I wanna stay here <...> but for him <...> he wants to just you know go experience more places yeah

⁸ For example if I wanna live in Estonia then probably Estonian for me is quite important even though Estonians can speak really well English but I think it's kinda normal that if you work with all the Estonians together in a company where everybody else is speaking Estonian then they won't like just for you speak everything in English

Mõnel oli aga juba kogemus tööotsimisega, aga see kogemus ei olnud positiivne. Informant arwab, et tööle keeleteaduse valdkonnas võetakse suurema tõenäosusega kohalikke eesti keelt kõnelevaid inimesi. Selline kogemus mõjub otsusele Eestisse jääda negatiivselt (39). Teised ei proovinud veel tööd otsida, aga pärast õpingute lõpetamisest tahavad Eestis töötada(29,40). Mõni ei näe enda tulevikku Eestis (41).

(39) tegelikult sest eelmisel aastal ma proovisin et leida tööd siin näiteks eesti keelega seotud mitte näiteks ettekandja ja selline osaline töö aga tegelikult mulle ei pakutud palju võimalusi sest- ma tõesti ma saan aru et **kohalike inimestega võrreldes mul pole väga palju eeliseid** sest nad on kohalikud nad räägivad eesti keeles sujuvalt ja nad saavad teineteiste aru aga minu jaoks- minu kohta ma ei leidnud väga palju töötamisevõimalusi jah **sellepärast ma ei otsusta Eestisse jääta**

(40) pärast lõpetamist ma arvan et ma soovin leida oma töökohta Eestis Tartus või Tallinnas

(41) mis vähendab minu motivatsiooni eesti keelt õppida mulle tundub esimene on see et tegelikult ma ei näe oma tulevikku siin Eestis ja see tõesti vähendab minu motivatsiooni <...> ma võin niimoodi öelda pole miski vähendab minu soovi et eesti keele õppimist vaid Eestis elamist vähendavad paljud tegurid

Mõned informandid tahavad siiski Eestisse jääda. Igaühel on oma põhjused. Näiteks, vaatamata sellele, et alguses oli raske Eestis sõpru leida(19,20), lõpuks sõpru siiski leiti ning ei taheta nüüd nendest lahkuda(42). Samuti mainitakse, kuidas meeldib nendele Eesti ja mõnele on isegi Eesti nagu teine kodumaa(43). Mõni tahab siia jääda, kuna lisaks huvile Eesti vastu, kulutas palju aega eesti keele õppimiseks ning ei taha tagasi minna, kuna see oleks olnud, tema sõnul, raha raiskamine(44).

(42) kõigepealt eesti ma õpin religiooniuuringud ja ma tean ja ma tunnen Eesti usuvabadust see väga oluline koht ja teine mulle meeldib loodus sest minu kõik elu ma elan suur linna mulle meeldib Eestis loodus nagu selline ja praegu mul on paljud väga head sõbrad nad elavad Eestis ja siis ma ei taha Hiinasse minna

(43) ma pean tunnistama et ma tõesti armastan siin- siin elada ja praegu ma isegi pean eesti oma teiseks kodumaaks ma ei tea miks aga see on väga imelik aga see on tõsi

sest mulle meeldib siin elavad inimesed sinne kultuur muusika mmm tants ja keel see on nii palju asju mis mind huvitab

(44) esimene põhimõte oli see nagu sa rääkisid et mulle on meeldinud Eesti aga teine oli see et ma juba kulutasin väga palju aega ja raha eesti keele õppimiseks ja siis ma ei taha enam nagu tagasi tagasi minna sest see tähendab et minu kogemus oleks olnud raha ja aja raiskus ja muidugi ma saan kätte ka oma diplomi bakalaureusediplomi Eestis siis kõige lihtsam ja loomulikum tundub Eestis jätkata elamist

6. Arutelu

Uurimuse eesmärgiks oli teada saada Tartu Ülikooli Aasiast pärit eestikeelsetel bakalureuseastme õppekavadel õppivate välisstudengite eesti keele õppimise motivatsiooni ja tulevikuplaane. Kõigepealt eesti keele õppimise alustamise põhjustest. Informantide vastustest on näha, et võõrkeelt valides mõtlesid nad enda tulevikule. Seda näitab see fakt, et mõeldes eesti keele valiku põhjustele, mainitakse Eesti hea majanduslikku olukorda ning otseselt öeldakse, et pärast eesti keele õppimist võib oodata keeleõppijaid lootusrikas tulevik. Ühel informandil on näha otsene püüdlus täiustada enda eesti keele oskust, kuna ta ütleb, et õppimise ajal tekkivad raskused tegelikult motiveerivad teda nendest võitu saama. Siin on näha selge sarnasus Dörnyei *Ideal L2 self*’iga, mille järgi on keeleõppijal kindel *tuleviku-mina* ettekujutus, millele tema praegune mina veel ei vasta. Sellepärast tahab keeleõppija vahendada erinevusi praeguse ja *tuleviku-mina* vahel. (Dörnyei 2005:105) Samuti sarnaneb see Matsukawa, Tachibana ja Griner, Sobol uuringute järeldustega, mille järgi nägid Hiina üliõpilased võõrkeele oskusest kasu oma tuleviku karjäärile (Matsukawa, Tachibana 1996:1; Griner, Sobol 2014:12)

Peale eesti keele võimaliku kasu tulevikus, räägiti, kuidas võlus eesti keel mõnda informanti ka enda omadustega, näiteks hääldusega või muuga, mis viitab sellele, et oli eesti keele õppimise motivaatorina ka huvi. Reile ja Rozenvalde välisüliõpilaste uuringutest ka tuli välja, et õpitakse või tahetakse eesti keelt õppida olemasoleva huvi keele või kultuuri tõttu (Reile 2016: 19, 25; Rozenvalde 2024:9). Jaapanist pärit informandi esialgne motivatsiooni tegur oli huvi keele ja kodumaast erineva kultuuri vastu. Eesti keele instrumentaalset väärtust ei mainitud. Matsukawa ja Tachibana uuring ka näitas, et Jaapanist pärit informantidel oli suurem huvi õppiva keele kultuuri vastu (Matsukawa, Tachibana 1996:9).

Kuna Hiinast pärit informantidel oli suur hulk võõrkeeli, mis õppimiseks valida, pidas mõni nõu oma vanematega võõrkeele valiku üle. See veelkord kinnitab, et vanematel on suur roll Hiina üliõpilaste kõrghariduse omandamises, nagu oli järeldatud varasemates uuringutes (Dörnyei & Ushioda, Taguichi *et al.* 2009: 66–97; Griner, Sobol 2014: 12, Magid 2009).

Õppimise protsessist vesteldes mainisid informandid rohkelt keeleõpet demotiveerivaid tegureid. Suuremad nendest oli materjalide ebapiisavus ja raskus luua kontakti kohalike eesti keelt kõnelejatega. Materjalide nappusega puututi kokku eelkõige õppides eesti keelt enne Eestisse jõudmist. Ei teatud, kuidas arendada keeleoskust sihtkeele keskkonnast väljas. Samuti oli pärast Eestisse jõudmist raske leida siit sõpru. Informantidele tundus, et nendega ei tahetud suhelda.

Ühe demotiveeriva tegurina toodi tihtipeale välja ka seda, et kohalikud eesti keele kõnelejad lähevad üle inglise keelele välisüliõpilastega vesteldes. Selline suhtumine ei meeldinud ühelegi uurimuse osalejale. Seegi suunab väliüliõpilast mõtlema, et Eestis saab rahulikult hakkama eesti keele oskusega, kasutades ainult inglise keelt. Selline seisukoht on korduvalt nähtav ka eelmistes uuringutes (Reile 2016: 26, Reile 2018: 60, Rozenvalde 2024: 9).

Motiveerivad tegurid ei tulnud intervjuudes nii sagedalt esile, samas õpivad kõik endiselt eesti keelt. Mõnda motiveerisid raskused, mis õppimisega kaasnesid. Need raskused panid õpilast tahtma parandada oma eesti keele oskust, et raskustest üle saada. See võib erineda inimesteti, sest Reile (2016) uurimuses toodi eesti keele keerulisust esile pigem demotiveeriva tegurina. Mõnda motiveerib eesti keele õppimist jätkama isiklik huvi keele ja kultuuri vastu, mida leidsid ka Reile (2016: 29) ja Rozenvalde (2024: 15). Kuna enamik valimisse kuulujaid õppis humanitaarteaduste valdkonnas, on ootuspärane, et nende suhtumine keelesse ja kultuurisse on pigem positiivne. Sarnane järeldus oli ka Reile (2018) magistritöös.

Intervjueeritavaid motiveeris eesti keelt edasi õppima samuti ka eesseisev töötasing, sest informandid pidasid eesti keelt vajalikuks töökoha saamiseks, mis on ka sarnane teiste Tartu Ülikooli välisüliõpilastega tehtud uurimuste tulemustega (Reile 2016, Rozenvalde 2024). Motiveerib ka eestikeelse kaaslasega suhtlemine. Varemad uuringud on samuti näidatud, et eesti keelt õpitakse suhtlemiseks (Rozenvalde 2024:15, Reile 2016: 27). Samuti on motivatsioonitegur praeguste õpingute lõpetamine ja bakalaureusekraadi saamine, sest mõned tahavad Eestis tööd leida või minna magistriõppesse.

On ka neid, kes valiksid edasisteks õpinguteks tõenäoliselt mõnda teist Euroopa riiki. Otsuseni Eestist lahkuda viib edutu töötasingukogemus. Muid põhjendusi soovile teise riiki õppima minna ei esitatud. Mõne vanemad tahavad, et nende laps läheks ka kohe magistriõppesse, kuid see ei lähe kokku lapse enda soovidega. Hiina vanemate mõjule laste suhtes pöörati tähelepanu juba varasemates uuringutes (Dörnyei & Ushioda 2009; Griner, Sobol 2014). Kuna aga informant ei ole oma vanematega nõus ega kavatse kohe magistriõppesse minna ning plaanib oma vanematega sellel teemal läbi rääkida, ei sarnane see varema järeldusega, et Hiina üliõpilastel on pigem tegu *Ought-to L2 self* iga (Magid 2009:84). Siin on jälle pigem nähtav *Ideal L2 self* ja õppija püüdleb oma *tuleviku-mina* poole. Enam keegi ei maininud vanemate survet.

Mõni, kes tahab Eestisse jääda, näeb lisaks isiklikule huvile seda ühe variandina, kuna on juba palju raha eesti keele õppimisele kulutatud ja ei taha, et see oleks raharaiskamine. Eestisse jääda soovijad räägivad kindlalt sellest, et tahavad tööd leida ja kogu elu Eestis elada. Eestis

nad leidsid lõpuks sõpru ega taha nendest lahkuda. Osalejatele meeldib Eesti loodus, kultuur ja keel.

Võrreldes varasemate uuringutega andis minu uurimus vaadet eestikeelsetel õppekavadel õppivatele välistudengitele. Tuli välja tegur, millest varem ei kirjutatud Eesti uuringutes. See on vanemate mõju tudengitele Hiina päritoluga. Samuti näitas uurimus, kui palju mõtlevad Aasist pärit tudengid oma tulevikule, kui hakkavad võõrkeelt õppima ja see, et *tuleviku-mina* on olulisel kohal.

Kokkuvõte

Bakalaureusetöö eesmärk oli välja selgitada Aasiast pärit bakalaureuseastme välistudengite eesti keele õppimise motivatsioon ja uurida, kuidas välistudengid kujutavad ette oma tuleviku seoses eesti keelega. Uurimuse jaoks kogusin andmeid, viies läbi kuus poolstruktureeritud intervjuud Tartu Ülikoolis eestikeelsetel õppekavadel õppivate informantidega Hiinast ja Jaapanist. Hiinast pärit informantid alustasid eesti keele õpet BISU ja TÜ koostöö programmi raames 4 aastat enne Tartu Ülikooli sisseastumist.

Esimese uurimisküsimusega tahtsin teada saada, miks Aasiast pärit bakalaureuseõppe välistudengid hakkasid eesti keelt õppima. Kõigepealt oli neil üldine huvi võõrkeele õppimise vastu. Valides eesti keelt, mõtlesid Hiinast pärit informandid enda tulevikule kuna mitu korda mainiti Eesti majanduslikku olukorda ja mõtteid, et saaks tulevikus eesti keelt kasutada millegi jaoks. See sarnaneb Dörnyei motivatsiooniteooriaga, mille järgi keeleõppija enda ettekujutus tulevikust on olulisel kohal tema keele õppimise motivatsioonis. Samuti aga oli osalejatel huvi eesti keele ja Eesti kultuuri vastu. Jaapanist pärit informandil esialgse motivatsiooni tegurina oli ainult isiklik huvi keele ja kultuuri vastu.

Teise uurimisküsimusega tahtsin välja selgitada, mis motiveeris välistudengeid eesti keele õppimise käigus. Ühe motivaatorina oligi huvi eesti keele ja kultuuri vastu. Suurema motivaatorina praegusel ajahetkel on veel bakalaureusekraadi saamine, sest pärast õpingute lõpetamist tahetakse kas minna tööle või jätkata õpinguid. Informantidel oli lihtsam rääkida raskustest ja demotiveerivatest teguritest. Õppides oma kodumaal oli see keele oskuste arendamiseks materjalide piisamatus. Pärast Eestisse jõudmist oli see raskus kohalike eesti keelt kõnelevate inimestega kontakti loomises. Veel demotiveeriv tegur on kohalike inimeste kaldumus üle minna inglise keelele välistudengitega vesteldes. See jätab välistudengeid ilma võimaluseta oma eesti keele oskust harjutada.

Kolmandaks oli bakalaureusetöös küsitud, kuidas näevad välisüliõpilased oma tulevikku eesti keelega seoses. Selgus, et mõned tahavad jätkata õpinguid teistes Euroopa riikides ja ei taha jääda Eestisse seoses ebaeduka kogemusega töö otsimises, mille pärast ei näe end tulevikus Eesti elanikuna. Need, kes tahavad Eestisse jääda, tahavad siin tööd leida ja elada siin kogu elu. Soovi Eestisse jääda motiveerivad huvi keele ja kultuuri vastu ja mõtted tulevasesest tööst ja elust Eestis, mis näitab kui suurt rolli mängib keeleõppija enda tulevikunägemus.

Selleks, et uurida paremini eesti keele õppimise motivatsiooni lähtudes *tuleviku-minu*'ga seotud motivatsiooniteooriast, saaks kasutada suuremat valimit ja kvantitatiivset

uurimismeetodit. Selle jaoks võiks koostada küsimustikku väidetega, mis tulevad otseselt motivatsiooniteooriast ja vastavad igale *L2 Motivational Self System*'i komponendile (nt. *Ma näen end tulevikus eesti keelt kõnelevana*) ja anda osalejatele võimalust hinnata, kuidas see sobib nendele (kasutades Likeri-tüüpi skaalat).

Kirjandus

Dörnyei, Zoltán 2005. The Psychology of the Language Learner. Individual Differences in Second Language Acquisition.

Dörnyei, Zoltán & Ushioda, Ema (eds.) 2009. Motivation, language identity and the 12 self. Multilingual Matters.

Dörnyei, Zoltán 2014 . Motivation in second language learning. - Teaching English as a second or foreign language 4, 518-531. https://staff.univ-batna2.dz/sites/default/files/bahloul_amel/files/motivation_in_foreign_language_learning.pdf

Vaadatud 20.05.2024

Eesti Vabariigi põhiseadus. — RT I, 15.05.2015, 2. <https://www.riigiteataja.ee/akt/115052015002> Vaadatud 19.05.2024

Gardner, Robert C. 1985. Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation. London: Arnold.

Griner, Jessica ja Sobol, Allison 2014. Chinese Students' Motivations for Studying Abroad. — Global Studies Journal, 7(1), 2–14. <https://doi.org/10.18848/1835-4432/CGP/v07i01/40893> Vaadatud 17.05.2024

HARNO = Haridus- ja Noorteamet 2024. Eesti keele ja kultuuri akadeemiline välisõpe (EKKAV) <https://www.harno.ee/stipendiumid-ja-toetused/korgharidusvaldkonna-toetused/eesti-keele-ja-kultuuri-akadeemiline> Vaadatud 25.02.2024

Haaristo, Hanna-Stella 2014. Välisõpilased Eestis – kas vajame neid ka tööturul? Poliitikauuringute Keskuse Praxis väljaanne 2/2014. <https://www.praxis.ee/wp-content/uploads/2015/03/Valisuliopilased-Eestis.pdf> Vaadatud 10.05.2024

HTM = Haridus- ja Teadusministeerium 2020. Eesti keele arengukava 2021-2035. <https://www.hm.ee/ministeerium-uudised-ja-kontakt/ministeerium/strateegilised-alusdokumendid-ja-programmid#eesti-keele-arenguka>

Jingyi, Gao; Dahong, Shen 2018. Eesti keele põhierialast Hiinas. – Oma keel, nr 37.

Jänese, Katrin 2011. Eesti keel Hiinas. – Oma keel, nr 23, 59-64.

Klaas-Lang, Birute; Reile, Liis 2019. Miks õppida “väikest keelt”? Integriativne vs. instrumentaalne motivatsioon välisüliõpilaste eesti keele õppimisel. – Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat 15, 83–98.

Klaas-Lang, Birute, Praakli, Kristiina 2015. Milleks mulle eesti keel? Riigikeele oskuse vajalikkusest vene koolinoorte pilgu läbi. – Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat, kd 11, nr 0, lk 111–126.

Kreepuu, Tiiu 2017. Väliüliõpilased Eesti kõrgkoolides. <https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-10/valisuliopilased.pdf> Vaadatud 27.04.2024

Leppik, Marianne 2020. Kutse- ja kõrgharidusõpingud lõpetanute edukus tööturul 2018. Tartu: Haridus- ja Teadusministeerium.

Matsukawa, Reiko; Tachibana, Yoshiharu 1996. Junior High School Students' Motivation towards English Learning : A Cross-national Comparison between Japan and China, ARELE: Annual Review of English Language Education in Japan 7, 49-58. [en \(jst.go.jp\)](http://en.jst.go.jp) Vaadatud 19.05.2024

Magid, Michael 2009. The L2 motivational self system from a Chinese perspective: A mixed methods study. Journal of Applied Linguistics, vol. 6, issue 1, 69-90.

Merisalu, Merilyn 2019. Üliõpilased aitavad hiinlastel eesti keelt õppida. Ajakiri Universitas Tartuensis, juuni 2019, nr 6.

Reile, Liis 2016. Tartu Ülikooli välistudengite motivatsioon ja hoiakud eesti keele õppes. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Reile, Liis 2018. EESTIS ÕPPIVAD VÄLISÜLIÕPILASED JA EESTI KEEL: hoiakud ja keeleõppimise motivatsioon. Magistritöö. Tartu Ülikool.

Rootalu, Kadri 2014. Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas. <https://samm.ut.ee/> Vaadatud 17.05.2024.

Rootalu, Kadri 2024. Välisüliõpilaste panus Eesti majandusse. Statistikaamet.

Rozenvalde, Kerttu, Klaas-Lang, Birute 2022. Mis keelt kasutada? – Keel ja Kirjandus, kd 2022, nr 8.

Rozenvalde, Kerttu 2024. Tartu Ülikooli välismagistrantide eesti keele õppe kogemused ja vajadused seoses nende tulevikuplaanidega. Emakeele Seltsi Aastaraamat 69 (ilmumas).

SA Archimedes 2015. Eesti kõrghariduse rahvusvahelise tutvustamise strateegia 2015–2020. <https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-10/korghariduse-rahvusvahelise-tutvustamise-strateegia.pdf>.

Study in Estonia. <https://studyinestonia.ee/>

Tarkin, Svea 2019. Eesti keele käänded hiina emakeelega õppijate kasutuses. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Tarkin, Svea 2021. Eesti keele kindla kõneviisi olevikulised ja lihtminevikulised verbivormid hiina emakeelega õppijate kasutuses. Magistritöö. Tartu Ülikool.

Transkribeerimiseks kasutatud süsteem Tekstiks = <https://tekstiks.ee/> = Olev, Aivo; Alumäe, Tanel. "Estonian Speech Recognition and Transcription Editing Service". *Baltic J. Modern Computing*, Vol. 10 (2022), No. 3, pp. 409–421
<https://doi.org/10.22364/bjmc.2022.10.3.14>

TÜ = Tartu Ülikool 2023. Keeleõppepesa. <https://ut.ee/et/keeleoppesasa>

TÜ = Tartu Ülikooli statistika. https://statistika.ut.ee/ut/?inputs_&keel=%22ee%22
Vaadatud 17.05.2024

Õunapuu, Lembit 2014. Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes. – Tartu Ülikool.

Why study Estonian? International students from Asia at the University of Tartu in Bachelor's studies in Estonian. Summary

The purpose of this thesis was to investigate motivation of international students from Asia at University of Tartu to study Estonian and find out what role plays Estonian language in their future. All participating students are studying bachelor's studies in Estonian language. Before coming to Estonia all of them have studied Estonian for a few years.

The thesis had 3 questions: 1) why did international students started learning Estonian; 2) what motivated international students to keep learning Estonian; 3) how do international students imagine their future in relation to the Estonian language? To receive answers to these questions 6 semi-structured interviews were conducted.

The results of the research showed that students from China were thinking about their future when choosing to study Estonian language, because they talked about good economics and how knowledge of Estonian could help them to get better achievements in life. At the same time, they were interested in Estonian culture and language. The student from Japan was only motivated by his interest towards Estonian language and culture.

After coming to Estonia, it was hard for international students to find people in Estonia with whom to practise language skills. It had a demotivating influence on the students. What did motivate them to keep studying Estonian was upcoming graduation and to get a job in Estonia as well as constant interest and desire to be able to speak with friends and loved ones.

It can be seen from the motivating factors that when talking about learning second language, students tend to look at it in a long perspective and mention how they will need Estonian for work in the future. This is consistent with Zoltán Dörnyei (2005) motivation theory that in foreign or second language learning it is important how language learner views themselves in the future. It determines who they want to become.

Lisa 1. Ankeet

Täitke palun allolevat ankeet

Teie õppekava ja eriala

Teie kõrvaeriala (kui on)

Teie sünniaasta

Teie sünniriik

Mis riikides olete veel elanud?

Fill in the form

Your curriculum and major

Your minor (if you have)

Year of birth

Country of birth

What other countries have you lived in?

Lisa 2. Nõusolekuleht

Nõusoleku- ja infoleht

Olete palutud osalema bakalaureusetöö jaoks tehtud **uuringus**, mis kogub bakalaureuse astme välistudengite kogemusi seoses eesti keele õppimisega. Uuringu alguses palun täita paari küsimusega **ankeedi**, millele järgneb kuni 20-minutine **intervjuu**. Intervjuu salvestatakse. Intervjuus räägime teie eesti keele õppimise kogemusest ja tuleviku plaanidest seoses eesti keelega. Uuringus osalemine on vabatahtlik.

Teie osalemine uuringus jääb **konfidentsiaalseks**, mis tähendab, et teie antud vastuseid ei seostata teie isikuga. Salvestatud intervjuu ainekist transkribeeritakse, st helifailid muudetakse tekstifailideks. Helifailid kustutakse pärast bakalaureusetöö kaitsmist. Uuringu käigus kogutud andmed on kaitstud vastavalt **isikuandmete kaitse seadusele**.

Bakalaureusetöö autor on Valeria Pyatkina (lerpyatkina@gmail.com).

*****

*****

Nõustun   Ei nõustu

uuringus osalema, olles teadlik, et võin nõusoleku alati tagasi võtta.

Informed consent form

You have been asked to participate in a **research** conducted for writing a bachelor's thesis on international bachelor's degree students' experiences in learning the Estonian language. At the beginning of the survey, you will be asked to fill out a short **questionnaire**, followed by an **interview** of up to 20 minutes. The interview will be recorded. In the interview, we will talk about your experiences in learning Estonian and your plans for the future in relation to the Estonian language. Participation in the study is voluntary.

Your participation in the survey will remain **confidential**, which means that the answers you give will not be linked to you. The recorded interview will be transcribed, i.e., audio files will be converted into text files. Recordings will be deleted after the defense of the bachelor's thesis. During the research, the data is protected in accordance with the **Personal Data Protection Act**.

The author of the bachelor thesis is Valeria Pyatkina (lerpyatkina@gmail.com).

*****

*****

Agree   Disagree

to participate in the study, knowing that I can always withdraw my consent.

Lisa 3. Intervjuukava

Intervjuukava

1. Kuidas hakkasite eesti keelt õppima?
2. Milline on Teie eesti keele õppimise kogemus? Kuidas olete eesti keelt õppinud? Kuidas veel? Jutustage oma kogemusest.
3. Kas ja milliste probleemidega olete kokku puutunud eesti keelt õppides?
4. Miks olete eesti keelt õppinud? Kas ja miks kavatsete eesti keele õppimist jätkata või selle lõpetada.
5. Jutustage, palun, mida kavatsete teha pärast bakalaureuseõppe lõpetamist. Kuidas kujutate ette oma tulevikku?
6. Miks soovite/ei soovi oma tulevikku Eestiga siduda? Mis võiks Teie soovi muuta?

Interview questions

1. How did you start learning Estonian?
2. What is your experience of learning Estonian? How have you learned Estonian? (additional: maybe you have attended courses? Or you just like to communicate with people on the streets?) Please tell me about your experience. Whether and what problems have you encountered in learning Estonian?
3. Why have you studied Estonian? Whether and why do you intend to continue/stop learning Estonian.
4. What do you plan to do after completing your bachelor's studies? How do you imagine your future?
5. Do you wish to link your future with Estonia? Why? What could make you change your mind?

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Valeria Pyatkina,

1) annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „MIKS ÕPPIDA EESTI KEELT? TARTU ÜLIKOOLI AASIAST PÄRIT VÄLISTUDENGID EESTIKEELSES BAKALAUREUSEÕPPES“, mille juhendaja on Kerttu Rozenvalde, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;

2) annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;

3) olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;

4) kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Allkiri Valeria Pyatkina

Kuupäev 27.05.2023